T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 638
KARAR NO : 2014 / 731
KARAR TR : 14.7.2014

ÖZET : İdarenin dava konusu taşınmaza kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazmini istemiyle açılan davada, davanın haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.O.
Vekilleri : Av.M.E.A.& Av.C. A.
Davalılar : 1.Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.A.K.
2.TEDAŞ Genel Müdürlüğü
Av.Ş.Ç.Y.
İhbar Olunan: TEİAŞ Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.S.B.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin Ankara ili, Yenimahalle ilçesi, Susuz-imar Mahallesi 44744 Ada, 1 Parsel sayılı taşınmazın hisseli maliki olduğunu, taşınmazın imar planında "Kentsel Rekreasyon Alanı" olarak ayrıldığını ve tapu kaydı üzerine kamulaştırılacak şerhi koyulmuş olduğunu, bu taşınmazın 40.000.00 m² si üzerinden TEDAŞ Genel Müdürlüğü tarafından Enerji Nakil Hattı geçirilmek suretiyle fiilen kamulaştırmasız el atıldığını, davacının bu şekilde zarara uğradığını belirterek; dava konusu taşınmazın toplam bedelinden, fazlaya ilişkin ve ıslah hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000,00 TL bedelin dava tarihinden itibaren işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte, davalı idarelerden el attıkları payları oranında alınarak davacıya ödenmesine ve dava konusu taşınmazın tapu kaydının el attıkları payları oranında davalı idareler adına tescil ettirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davacı vekili 13.12.2013 tarihli dilekçesi ile özetle; bilirkişi raporu doğrultusunda dava dilekçesinin 4.848.682,80 TL olarak ıslahı ile tespit edilen tazminat alacağının fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla dava tarihinden itibaren kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faiziyle birlikte davalı idarelerden tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili 16.12.2013 tarihli cevap dilekçesi ile; görev itirazında bulunmuştur.

Ankara 13.Asliye Hukuk Mahkemesi 24.12.2013 tarih ve 2012/692 Esas nolu kararı ile; davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalılardan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin, idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Danıştay Başsavcısı; İdarelerin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8'inci maddesi uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları ile bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler, "idari işlem, bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri yani, bu konudaki hareketsizliklerin de, idari eylem niteliği taşıdığını belirterek, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde yer alan "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları," hükmü gereğince idari yargı yerinde görülmesinin gerektiği belirtilerek, 2247 sayılı Yasa'nın 10'uncu maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 14.7.2014 günlü toplantısında:

Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalılar Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekili ile davalı TEDAŞ Genel Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi davalılardan Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı vekilinin 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, davalılardan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı açısından 10.maddede öngörülen biçimde, olumlu görev

uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

Her ne kadar Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı vekili tarafından yapılan görev itirazı, Mahkemenin 09.05.2013 tarihli ilk duruşmasından sonra sunulan 13.12.2013 tarihli cevap dilekçesi ile yapıldığından ilk etapta süresinde görülmüyor ise de; dosya kapsamında yapılan inceleme neticesinde, davalı Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı hakkında ön inceleme duruşmasının yapılmadığı, durumun Mahkemenin 24.12.2013 tarihli celsesinde ortaya konulduğu ve davalı Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'na dava dilekçesinin 06.12.2013 tarihinde tebliğ edildiği; bu nedenlerle dava dilekçesinin tebliğinden itibaren cevap süresi içinde ve mahkemenin bir sonraki duruşma tarihi olan 24.12.2013 tarihinden önce yapılan görev itirazının, süresinde olduğu sonucuna varılmıştır.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın davada adli yargının, Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının hisseli şekilde maliki olduğu taşınmazın imar planında "Kentsel Rekreasyon Alanı" nda kaldığı belirtilmek suretiyle kamulaştırmasız el atıldığından bahisle; dava konusu taşınmazın toplam bedelinden, fazlaya ilişkin ve ıslah hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 1.000,00 TL bedelin dava tarihinden itibaren işleyecek kamu alacaklarına uygulanan en yüksek faizi ile birlikte, davalı idarelerden el attıkları payları oranında alınarak davacıya ödenmesine ve dava konusu taşınmazın tapu kaydının el attıkları payları oranında davalı idareler adına tescil ettirilmesine karar verilmesi istemi ile açılmıştır.

a) Dava konusu taşınmaza fiilen el atılıp atılmadığına dair değerlendirme:

Mahkememizce yapılan inceleme neticesinde, dava konusu taşınmaz üzerinde 26.09.2013 tarihinde keşif icra edildiği, yapılan keşif sonrası alınan Harita ve Kadastro Mühendisi M. Hilmi Ertan'a ait 08.11.2013 tarihli bilirkişi raporunda; davada konusu Yenimahalle İlçesi, Susuz Mahallesi 44744 ada 1 parselin; Belediye Meclisimizin 17.11.1999 gün ve 320 sayılı karan ile uygun görülüp, Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının 20.01.2000 gün ve 06BBB.08.04 İM. 1.2/OP.659/7346/99(1957-1958)311 sayılı yazısı ile onaylanan 1/1000 ölçekli Susuz II-Etimesgut Kuzeyi Uygulama İmar Planı kapsamında ve bu planın uygulaması Belediye Encümenimizin 20.04.2000 gün ve 1047 sayılı karan ile onaylanan 84184 nolu parselasyon planı kapsamında, KAKS:0.10 yapılaşma koşulu ile "Rekreasyon Alanı" kullanımında kaldığını, 5 yıl içerisinde imar programının yapılmadığını, dava konusu edilen parselin üzerinde davacıya ait herhangi bir muhdesat bulunmadığını, parsel üzerinde Türk Telekomünikasyon A.Ş. ne ait RL istasyonunun A=3536 m^2 lik bölümü ile parselin bir bölümünde de ağaçlandırma yapıldığının görüldüğünü, dava konusu 44744 ada 1 numaralı parsel üzerinde 380 kV Kayabaşı-Ankara II Sincan Enerji iletişim hattına ait 702 nolu direği (kadastro Susuz 3637 parsel- imar 44744 ada 2 parsel) ile 154 kv Ankara II.(Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji hattına ait 20 nolu direği (kadastro Susuz 3633 parsel-imar 44744 ada 3 parsel) bulunduğunu, 702 nolu direk alanı (kadastro Susuz 3637 parsel- imar 44744 ada 2 parsel) 81m^2, 20 nolu direk alanının (kadastro Susuz 3633 parsel-imar 44744 ada 3 parsel) 49 m^2 olduğunu; irtifak hakkına konu olan bölümde ise 380kV Kayabaşı-Ankara II Sincan Enerji iletişim hattına ait irtifak alanı İRT1=12070,71 m^2, 154 kv Ankara II.(Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji hattına ait irtifak alanı ÎRT2=5398,27 m^2 olarak hesaplandığını, dava konusu 44744 ada 1 parsel üzerinde bulunan Enerji nakil hatlarının ve pilon yerlerinin imardan önce kadastro parseli halinde iken geçirildiğini, dava konusu parselin üzere kadastro Susuz 3638 numaralı parselde tesis edilen irtifak haklarının imar 44744 ada 1 numaralı parsele taşındığını, dava konusu parsele, şüyulandınldığı kadastro parsellerinden taşınan irtifak haklan yüzölçümlerinin kendisi tarafından hesaplanan yüzölçümleri ile uyumlu olmadığını, davalı idare tarafından hazırlanacak proje ile tapu kütüğündeki irtifak haklarının yüzölçümlerinin düzeltilmesi gerektiğini, davacı Murat OZAN'a ait dava konusu hisse (361842/6611650)x 264466m^2= 14.473,68 m^2 ye tekabül ettiğini, davacıya ait bu hissenin 16.11.2012 tarih ve 48454 yevmiye numaralı satış işlemiyle satın alındığını, dava dışı Türk Telekomünikasyon A.Ş. nin kullanımında olan A=3.536m^2 lik bölümden davacı hissesine düşen miktarın (361842/6611650)x 3.536m^2=193,52 m^2 olarak hesaplandığını belirtmiş; 03.03.2014 tarihli ek raporunda ise kısaca; dava konusu edilen parselin üzerinde davacıya ait herhangi bir muhdesat bulunmadığını, parsel üzerinde Türk Telekomünikasyon A.Ş. ne ait RL istasyonunun A=3536 m^2 lik bölümü ile parselin bir bölümünde de ağaçlandırma yapıldığını, dava konusu 44744 ada 1 numaralı parsel üzerinde 380 kv Kayabaşı-Ankara II Sincan Enerji iletişim hattına ait 702 nolu direğinin (kadastro Susuz 3637 parsel- imar 44744 ada 2 parsel) ile 154 kV Ankara II. (Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji hattına ait 20 nolu direğinin (kadastro Susuz 3633 parsel-imar 44744 ada 3 parsel) bulunduğunu, Ankara Büyükşehir Belediyesi yönünden el atılan miktarın 264466m^2-3536$m^=$ 260930m^2 olarak hesaplandığını belirtmiştir.

Yine yapılan keşif sonrasında alınan, inşaat mühendisi Hasan Işıldak, mimar Burhan Tüvan, Elektrik Mühendisi Mustafa Dincel ile mülk bilirkişileri Hasan Pirinçi ve Metin Sağdıçoğlu'nun müştereken hazırladığı raporda; davaya konu olan taşınmazın bazı bölümlerinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca ağaçlandırma çalışmalarının yapılmış olduğunu, taşınmazın daha üst kotunda Türk Telekomünikasyon A.Ş'ne ait tesislerin bulunduğunu, bu tesisin etrafının telle çevrilmesi, "Girmek Yasaktır" levhasının konulması suretiyle taşınmazın maliklerinin tasarruf haklarının ortadan kaldırıldığını, ayrıca tesise çıkan yolun halen kullanılmakta olduğunu, taşınmaz üzerinden 2 adet de yüksek gerilim hattının geçtiğini, bu haliyle davalı taşınmaza davalı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Türk

Telekomünikasyon A.Ş. ve TEİAŞ tarafından fiilen el atılmış olduğunu; davalı Yenimahalle Belediye Başkanlığı'na ait herhangi bir tesis veya yapının bulunmadığını belirttikleri görülmüştür.

Buradan hareketle dava konusu taşınmaza, imar planı kapsamında ağaç dikilmek, yol ve sosyal tesis yapılmak sureti ile fiilen el atıldığı sonucuna varılmıştır.

Belediyelerin 3194 sayılı imar Kanunu 8. maddesi ve 18. maddesinin verdiği yetki ile arazi ve arsalar üzerinde imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konulması, arazi ve arsa düzenlemesi gibi faaliyetleri kapsamında yaptıkları imar planlarından kaynaklanan işlemlerin tek yanlı ve kamu gücüne dayanan irade açıklamaları ile tesis edilen genel ve düzenleyici işlemler olduğu bu yönü ile de idari eylem ve işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargı yerlerinde çözümlenmesi gerektiği tartışmasızdır. Buna karşılık, Belediyece, Kamulaştırma Kanunu'nda öngörülen usul ve yöntemlere uygun idari nitelikte uygulama işlemleri yapılmaksızın, dava konusu taşınmazlardan bir tanesine fiilen el atılması karşısında, idarenin bu eyleminin kamulaştırmasız el atma niteliğini taşıdığı açıktır.

Öte yandan, İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim, yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü, E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanunu'na uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

İdarenin dava konusu 44744 Ada 1 Parsel numaralı taşınmaza kamulaştırmasız el atması karşısında, bu taşınmaz bakımından el atmadan doğan zararın tazminine yönelik olan davanın, haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girmektedir.

b)Davalı TEİAŞ vekilinin, dava konusu taşınmaz üzerinde bulunan elektrik direklerinin kamulaştırıldığına dair iddia yönünden değerlendirme:

Dosya kapsamında yapılan inceleme neticesinde; davalı TEİAŞ vekili tarafından dosyaya 26.09.2013 tarihli beyan dilekçesinde aynen "Müvekkil kurumun Enerji nakil hattının tesis edildiği tarihte 1957 parsel için; 380 kV Kayabaşı Ankara II Sincan Enerji iletim Hattının tesisi ile oluşan kamulaştırma bedelleri 28/06/1988 tarih ve 021075 numaralı makbuz ile. 154 kV Ankara II (Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji İletim Hattının tesisi ile oluşan kamulaştırma bedelleri ise 30/03/1984 tarih ve 05237 numaralı makbuz ile 1957 parselin malikleri adına Etibank Kızılay Şubesine yatırılmıştır. Her iki hatlımıza ait 26007 ve 26526 m2lik irtifak haklarımızın tescilleri sağlanmış olup. 1957 numaralı kadastro parselinin kamulaştırma evrakları dilekçemiz ekinde gönderilmektedir. Tapu kavdı üzerindeki şerhler kadastro parsellerinden dağıtımla imar parsellerine aktarılmıştır, Enerji İletim Hattımız Tesis edildiği tarihte 1957 parsel üzerinden kamulaştırma işlemleri tamamlanmıştır" şeklindeki beyanı ile kamulaştırmasız el atmaya konu iddia yönünden dava konusu taşınmaz üzerinde kamulaştırma işlemlerinin tamamlandığı iddiasında bulunmuştur.

Davalı TEİAŞ Genel Müdürlüğü'ne müzekkere yazılarak; dava konusu taşınmaz üzerinde şerh edilmiş olan kamulaştırma işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler istenmiştir. Gelen yazı cevabında; dava konusu taşınmazın teşekküllerine ait 380 kV Kayabaşı Ankara II Sincan Enerji İletim Hattının 703, 702 ve 701 numaralı direkleri arasına isabet ettiğinin, 154 kV Ankara II (Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji İletim Hattının ise 19, 20 ve 21 numaralı direkleri arasına isabet ettiğinin, söz konusu parselin teşekküllerine ait hatların tesisi sırasında 1957 numaralı kadastro parseliyken ilgili belediyenin 06.09.2000 tarih ve 6358 yevmiye numaralı imar uygulaması sonucu 44744 ada 1 parsel olduğunun, 380 kV Kayabaşı Ankara II Sincan Enerji İletim Hattının tesisi ile oluşan kamulaştırma bedellerinin 28.06.1988 tarih ve 021075 numaralı makbuz ile 154 kV Ankara II (Sincan) Sanayi Bölgesi Enerji İletim Hattının tesisi ile oluşan kamulaştırma bedellerinin ise 30.03.1984 tarih ve 05237 numaralı makbuz ile 1957 parselin malikleri adına Etibank Kızılay Şubesine yatırıldığının, her iki hatlarına ait 26007 ve 26526 m² lik irtifak haklarının tescillerinin sağlandığının, teşekkülerine ait olan 26007 ve 26526 m² lik irtifak haklarının da imar düzenlemesi ile 44744 ada 1 parsel üzerine aktarıldığının bildirildiği görülmüştür.

Davacı vekilinin iddiasına konu kamulaştırma işlemleri tarihi itibari ile 2942 sayılı Kanun'un 4560 sayılı Kanun ile değişiklik yapılmadan önceki hali yürürlükte bulunmaktadır. Bu nedenle yapılacak değerlendirmelerde 2942 sayılı Yasa'nın ilk hali dikkate alınacaktır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 3. maddesinde; "İdareler, kanunlarla yapmak yükümlülüğünde bulundukları kamu hizmetlerinin veya teşebbüslerinin yürütülmesi için gerekli olan taşınmaz malları, kaynakları ve irtifak haklarını; bedellerini nakden ve peşin olarak veya aşağıda belirtilen hallerde eşit taksitlerle ödemek suretiyle kamulaştırma yapabilirler." denilmek sureti ile devletin kamulaştırma yetkisinin sınırları çizilmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile mülga 8. maddesinde; "Kamulaştırmayı yapacak İdare, kamulaştırma kararının alınmasından sonra kamulaştırma işleminin her safhasında kendi ihale komisyonu, yoksa bu amaçla kuracağı komisyon marifetiyle tespit ettireceği bedel

üzerinden mal sahibi ile anlaşarak taşınmaz malı, kaynağı veya bunlar üzerindeki irtifak haklarını satın alabilir.

Bu suretle satın alman taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkı, sahibinden kamulaştırma yolu ile alınmış sayılır. Ancak, kamulaştırmaya ve bedeline itiraz davaları açılamaz." Şeklindeki düzenleme ile satın alma usulü düzenlenmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanunun 5. maddesi ile mülga 10. maddesinde; "İl ve ilçe dahilinde görev yapmak üzere beş asıl ve beş yedek üyeden oluşacak kıymet takdiri komisyonları, her yıl Ocak ayının ilk haftasında;

a) İl kıymet takdiri komisyonu:

1. İl idare kurulunca; defterdarlık memurlarından, resmi kuruluşların ziraat mühendislerinden, yoksa ziraat teknisyenlerinden, o ildeki fen adamları arasından birer asıl ve birer yedek olmak üzere üç asıl ve üç yedek üye,

2. 11 belediye encümenince taşınmaz mal sahipleri arasından iki asıl ve iki yedek üye;

b) ilçe kıymet takdiri komisyonu:

1. İlçe idare kurulunca; mal müdürlüğü memurlarından, resmî kuruluşların ziraat mühendislerinden, yoksa ziraat teknisyenlerinden, ilçedeki fen adamları, temin edilememesi halinde o ilçenin bağlı bulunduğu ildeki fen adamları arasından birer asıl ve birer yedek olmak üzere üç asıl ve üç yedek üye,

2. İlçe belediye encümenince taşınmaz mal sahipleri arasından iki asıl ve iki yedek üye;

Olmak üzere seçilir.

Belediye sınırları içindeki nüfusu, son nüfus sayımına göre yüz bini geçen şehirler için aynı sınırlar içerisinde yapılacak kamulaştırmalarda kıymet takdiri komisyonu, seçilen ziraat mühendisi veya ziraat teknisyeni yerine il veya ilçe idare kurulunca Bayındırlık Bakanlığı kuruluşuna dahil teknik elemanlar arasından seçilecek bir üyenin katılmasıyla oluşur.

Seçilen komisyon üyelerine en yakın sulh mahkemesinde yemin ettirilir.

Komisyon üyelerinin hizmet süresi bir yıldır. Süresi biten üye tekrar seçilebilir.

Kıymet takdiri komisyonları uzmanlıkları dışında kalan konularda, kamulaştırılan malın cinsine göre uzman kimselerden danışma niteliğinde görüş alır ve bu hususu gerekçesiyle raporlarında bildirirler.

Kamulaştırılan taşınmaz malın sahipleri, bunların usul ve füruu, karı – koca veya üçüncü derece dahil kan ve sıhrî hısımları komisyonlara katılamaz ve görüş bildiremez.

Komisyon, kamulaştırmayı yapan idarenin daveti üzerine eksiksiz toplanır. Hukukî veya fiilî nedenlerle komisyona katılamayan asıl üyenin yerine, yedeği çağrılır. Komisyon başkanını kendi arasından seçer.

Komisyonda kararlar çoğunlukla verilir. Azınlıkta kalan üye, karara katılmama nedenlerini yazıp imzalamak zorundadır." kamulaştırma bedelinin tespitinde oluşacak komisyonun yapısı belirlenmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun'un 21. maddesi ile mülga 13.maddesinde; Kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz malın, 7 nci maddedeki usule göre tespit edilen sahibi, zilyet ve diğer ilgililerden adresi tespit olunanlara tebliğ edilmek üzere; kamulaştırılacak taşınmaz malın kamulaştırılmasına uygun ölçekli bir plan veya ölçekli krokisi, kamulaştırma kararı, takdir olunan kıymeti, kamulaştırma karşılığının veya ilk taksitinin milli bankalardan birine hak sahibi adına yatırıldığına dair belge, kamulaştırmanın hangi idare yararına yapıldığı ve açılacak davalarda husumetin kime yöneltileceği bedelin bankaya yatırıldığı tarihten başlayarak otuz gün içinde notere verilir. Noter onbeş gün içinde belgeleri tebliğe çıkarır. Noterler tarafından tebligat giderlerinden başka noterlik ücret tarifesinin 8 inci maddesi uyarınca ücret alınır.

Köy yararına kamulaştırmalarda tebligat, ihtiyar kurulundan en az üç üyenin önünde yapılır ve düzenlenen tutanak birlikte imzalanır. Belgelenen tebliğ geçerlidir.

Doğrudan tebligat ile beraber yukarıda yazılı kararlar ayrıca ilan olunur." denilmek sureti ile kamulaştırma kararlarının tapu maliklerine tebliği ve tapu maliklerine yapılacak tebligat usulü düzenlenmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile mülga 14. maddesinde de; "Kamulaştırılacak taşınmaz malın sahibi, zilyedi ve diğer ilgililer noter veya köy ihtiyar kurulu aracılığıyla yapılan tebligat gününden, kendilerine tebligat yapılamayanlara tebligat yerine geçmek üzere gazete ile yapılan ilan tarihinden veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilan süresinin bitiminden itibaren otuz gün içinde, kamulaştırma işlemine karşı idari yargıda ve takdir olunan bedel ile maddî hatalara karşı da adlî yargıda dava açabilirler.

İdari yargıda açılan davalar öncelikle görülür.

İdarî yargıya başvurulduğu takdirde, adlî yargıya başvuru süresi, idari yargı kararının kesinleştiği tarihten, bu kararlara karşı temyiz veya karar düzeltilmesi isteminde bulunulmuş ise, buna ilişkin kararların tebliği tarihinden itibaren işlemeye başlar.

İştirak veya müşterek mülkiyette paydaşların tek başına dava hakları vardır.

İdare, kamulaştırma belgelerinin tebliği için notere verildiği günden veya köy yararına kamulaştırmalarda aleyhine dava açılacak kişi yönünden geçerli tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde takdir olunan bedel ile maddi hatalara karşı taşınmaz malın bulunduğu yer mahkemesinde dava açabilir.

İdare tarafından bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan malik, zilyet ve diğer ilgililere karşı açılan davaların görülmesi sırasında, taşınmaz maun gerçek malikinin başka bir şahıs olduğu anlaşıldığı takdirde, davaya bu gerçek malik, tapu malikinin daha önce öldüğü sabit olursa mirasçıları da dahil edilmek suretiyle devam olunur.

Açılan davaların sonuçlan dava açmayanları etkilemez." şeklindeki düzenleme ile de, tapu

maliklerinin kamulaştırma işlemine karşı dava hakkı düzenlenmiştir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı Kanun'un 14.maddesi ile mülga 25. maddesinde de; Hakların kullanılması ve borçların yerine getirilmesi bakımından kamulaştırma işlemi mal sahibi için 13 üncü madde uyarınca yapılan tebligatla, idare için tebligata çıkarmakla başlar. Mülkiyetin idareye geçmesi, bu Kanundaki özel hükümler dışında kamulaştırma işleminin idari yargı yönünden kesinleşmesi ile olur. Dava açabilmek için idarenin tebligat yapması veya tebligata çıkarması şarttır.

Tebliğ tarihinden itibaren taşınmaz mal sahibinin kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz malda yeni inşaat veya ekim yapmak veya mevcut inşaatta esaslı değişiklikler meydana getirmek gibi kullanma haklan kalkar. Bundan sonra yapılanların değeri dikkate alınmaz." denilmek sureti ile taşınmazın ne zaman idarenin mülkiyetine geçme zamanı açıkça belirtilmiş ve tapu maliki tarafından tebligat tarihinden itibaren 30 günlük yasal sürede dava açılmamış olması ile idarenin taşınmaz mülkiyetini kazanacağı ortaya konulmuştur.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 37. maddesinde; "Bu Kanundan doğan tüm anlaşmazlıkların adli yargıda çözümlenmesi gerekenleri, taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemelerinde basit yargılama usulü ile görülür." denilmek sureti ile kamulaştırma davalarında adli yargının yetki ve görev alanı belirlenmiştir.

Görüldüğü üzere, 2942 sayılı Kanun'un 4650 sayılı Kanun ile değişiklik yapılamadan önceki halinde, idarenin kamulaştırma işleminin kesinleşmesi için iki şart öngörülmüştü. Bunlardan 2942 sayılı Yasa'nın 10 ve 11. maddeleri gereğince belirlenen kamulaştırma bedelinin tapu maliki adına bankaya yatırılmış olması ve tapu malikine 13. Maddede belirtilen usule uygun olarak yapılan tebligata rağmen aynı kanunun 14. Maddesinde belirtilen süre içinde kamulaştırma işleminin iptali istemi ile idari yargıda ya da bedele ilişkin olarak adli yargıda dava açılmamış olması idi.2942 sayılı Yasa'da 4650 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten sonra idarenin kamulaştırma işlemine ilişkin karar alması tek başına yeterli olmamakta, konuya ilişkin Asliye Hukuk Mahkemesi'nce tescil kararı verilmesi gerekmektedir.

İddiaya konu 1987 ve1988 tarihli kamulaştırma işlemleri tarihinde yürürlükte bulunan 2942 sayılı Kanun maddeleri dikkate alındığında, davalı TEİAŞ vekili tarafından, tapu maliklerinin 2942 sayılı Yasa'nın 8. Maddesi kapsamında uzlaşmaya çağrıldıkları ve uzlaşma sağlanması ile dava konusu kamulaştırma işlemlerinin tamamlandığı iddia edildiğine göre; tapu malikleri ile 8. Maddede belirtilen şekilde uzlaşı gerçekleşip gerçekleşmediği, gerçekleşmedi ise davalı idare tarafından alınan kamulaştırma kararının tapu maliklerine 13. maddede belirtilen şekilde tebliğ edilip edilmediği , tebligat yapıldı ise usulüne uygun olup olmadığı, kamulaştırma kararına karşı tapu maliklerince açılan bir bedel tespiti ya da iptal davası olup olmadığı hususlarını araştırarak kamulaştırma işleminin kesinleşip kesinleşmediğini ve bu itibarla bu davalı yönünden kamulaştırmasız el atma iddiasının haklılığını inceleme ve değerlendirme görevinin 2942 sayılı Yasa'nın 37. Maddesi gereğince adli yargı mercilerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

c)Mahkememizin önceki kararları yönünden değerlendirme:

Mahkememizce yapılan araştırmalar neticesinde daha önce aynı parsele ilişkin olarak Mahkememizin 04.06.2010 gün ve 2013/426 Esas, 2013/887 Karar, 04.06.2013 gün ve 2013/862 Esas, 2013/1000 Karar, 01.07.2013 gün ve 2013/752 Esas, 2013/1082 Karar, 30.09.2013 gün ve 2013/1141 Esas, 2013/1317 Karar, 30.09.2013 gün ve 2013/1274 Esas, 2013/1382 Karar, 11.11.2013 gün ve 2013/1461 Esas, 1646 Karar sayılı kararları ile davalarda idari yargının görevli olduğuna karar verilmiş ise de; iş bu dava dosyasına sunulan yukarıda bahsi geçen bilirkişi raporlarının 15.11.2013 tarihinde dosyaya sunulduğu dikkate alındığında, bu tarihten önce verilen mahkememiz kararları arasında bir çelişki bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 14.7.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT